

Ritme en beweging zitten

Moving Light NL is een nieuwe theaterproductie van Handtheater. Het is een moderne dansvoorstelling, gemaakt en uitgevoerd door jonge dove dansers uit diverse windstreken in Nederland onder leiding van choreografe Maxi Hill. De dansers dansen niet op muziek, maar laten zich door videobeelden en lichtspel inspireren tot een choreografie. Deze videobeelden, gemaakt door dove filmers worden op grote schermen geprojecteerd. In de voorstelling zijn ook slow motion videoportretten verwerkt, gebarenproza en –poëzie.

De voorstelling wordt gedanst door Serhat Agacan en Tracy van der Wal – die vanaf 1 oktober bij Handtheater werken – en vier tot zes jonge dansers. De afgelopen drie maanden zijn er workshops moderne dans gegeven op de scholen voor doven, bij Compas in Sint Michielsgestel, Guyot in Haren, Auris in Rotterdam en bij het

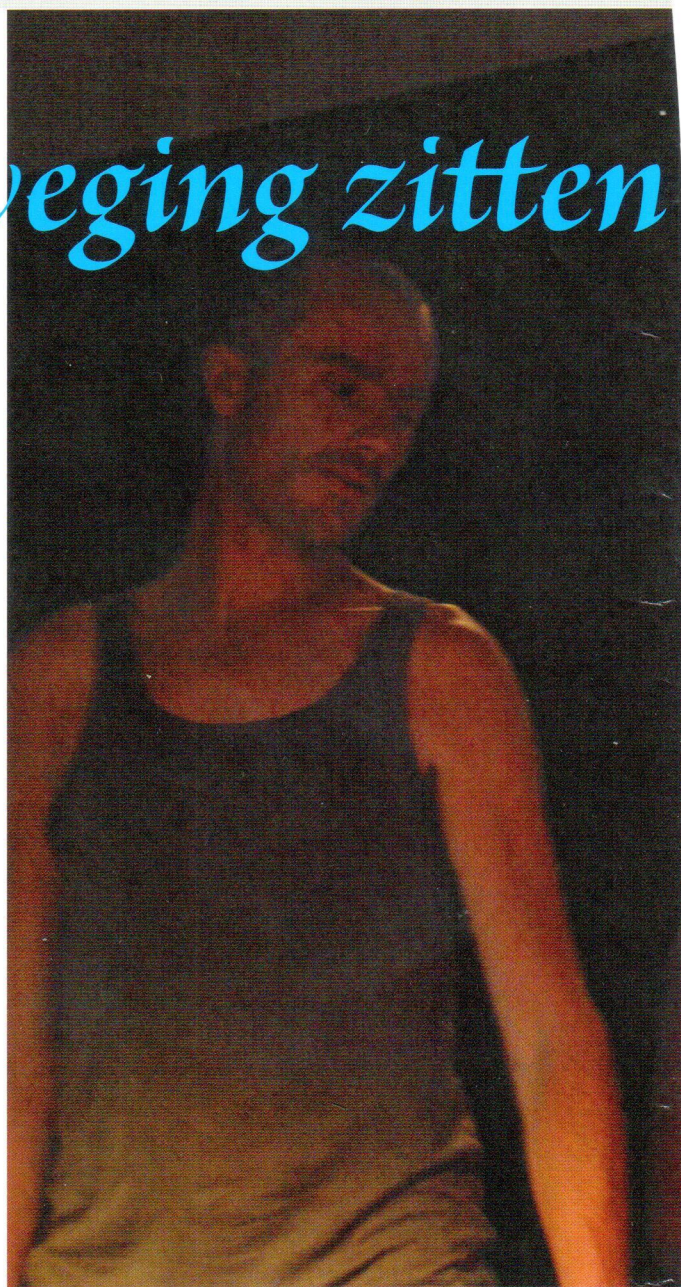
*Leuk om te lezen dat ik 3 december terug mag komen.
Ik ben een beetje verbaasd maar heb er wel veel zin in.*

Doven Ontmoetings Centrum in Amsterdam. De leerlingen kregen les van Maxi, Hanna Eijkelboom (docente body balance), Serhat en Tracy. Aan de workshops hebben 64 jongeren meegedaan, van wie er uiteindelijk zestien zijn uitgekozen om auditie te doen, negen jongens en zeven meisjes. Uit deze groep worden op 3 december vier tot zes jongeren geselecteerd die samen met Tracy en Serhat de voorstelling gaan dansen.

De workshops zijn enthousiast ontvangen, door leerlingen en docenten. Eefje, Milthon en Marijke (Kentalis Compas) vertellen wat ze hebben beleefd:

De workshop hield in dat we een aantal oefeningen moesten doen. Geen moeilijke opdrachten. Iedereen kon zonder problemen meedoen. Er werd ook samengewerkt en onbewust inspireerden we elkaar. Bij de eerste opdracht moesten we allemaal rondlopen en elkaar goed aankijken. Ook moest je soms stoppen. Dit moest je zelf bepalen. In het begin was iedereen nogal lacherig, maar na wat aanmoediging werd het serieuzer. Toen het goed genoeg ging, moesten we een soort tikkertje doen. Maar we moesten bijvoor-

Ik vind het leuk dat ik mag meedoen met theater dans workshop. Lijkt me gaaf om te doen met dansen en samen met anderen enzovoorts.

beeld alleen het linkerbeen of het hoofd aantikken. Erna gingen we in een kring staan en wat rekken, strekken en bewegen. En toen konden we echt beginnen met het voorbereiden van de presentatie later die dag. Daarvoor moesten we allemaal een beweging bedenken. Eerst een en toen steeds meer en steeds langere. Daarna gingen we in groepjes van twee of drie zelf een reeks bewegingen bedenken. En na veel oefenen hebben we die ook aan de rest van de school gepresenteerd!

Ook docente moderne dans Maxi Hill heeft veel plezier aan de workshops beleefd. Zij is geboren in Jamaica, maar woont al jaren in Nederland. Van jongs af was ze geboeid door de gebarentaal en de dovencultuur. “Doven vormen een culturele minderheid. Hoewel ik zelf niet doof ben en nog veel over de dovenwereld en –cultuur moet leren, weet ik wel wat het betekent om tot een minderheid te behoren.”

Zeventien jaar geleden gaf Maxi zich op voor een gebarencursus bij John van Gelder. Hij vertelde haar dat hij bij Handtheater theater maakte en zo kwam Maxi bij Handtheater terecht. Ze werkte mee aan scholenprojecten, gaf danscursussen en maakte de choreografie voor meerdere theaterprojecten van Handtheater.

Door: Mieke Julien
Beeld: Handtheater

gewoon in mijn lichaam

Het is echt een eer om hieraan mee te mogen doen.

Geef je op een andere manier les aan doven dan aan horenden?

Lesgeven aan doven is intensiever. Je moet voortdurend oogcontact hebben. Het gaat ook langzamer. Bij horende mensen kan je aanwijzingen geven terwijl ze bezig zijn met bewegen. Bij dove cursisten moet ik eerst stoppen, naar hen kijken, feedback geven en dan kunnen ze weer verdergaan. Dat heeft ook voordelen. Soms zijn ze met een beweging bezig en zou ik ze – als ze horend waren – onderbreken, maar nu moet ik ze laten gaan. Soms komen daar mooie en onverwachte bewegingen uit voort. Ik heb ervan geleerd om het te laten gaan en te zien wat er dan gebeurt. Ik heb dat zelfs overgenomen in mijn horende groepen.

Waar heb je op gelet bij de keuze van de leerlingen voor de auditie?

Is een leerling in staat om geconcentreerd te werken? Is hij creatief, expressief en oprecht? Houdt hij van bewegen en straalt hij plezier uit? Heeft hij gevoel voor ritme en dynamiek? Staat hij stevig met zijn voeten op de grond en heeft hij een sterk centrum? En is hij bereid om te leren en met anderen samen te werken?

Die dag kan ik wel kom. Mag wel mijn vriendin mee kijken?

Ik heb klein vraagje, welke school gaat ook meedoen?

Doven school of horende school?

Maxi is blij met Serhat en Tracy. Zij gaan niet alleen meedansen in Moving Light, maar assisteren ook bij de workshops en maken mede de keuze. Tracy: Ik denk wel dat het uitmaakt dat ik zelf doof ben. Ik kan laten zien dat ik het kan als dove. Ik denk dat ik de beleving goed kan overdragen. Ik let het meest op het dansgevoel dat de jongeren laten zien. Inzet, lef, plezier en ervoor willen gaan zijn belangrijke dingen.

Je geeft ook les aan horenden. Ervaar je een verschil in de manier waarop doven bewegen in vergelijking met horenden?

Dove mensen bewegen zich met hun bovenlichaam heel bewust in de ruimte maar de benen hangen er zo'n beetje bij. Hun bovenlichaam beweegt soepeler, spontaner en vrijer dan hun onderlichaam. Ik moet dove cursisten duidelijk maken dat benen niet alleen zijn om op te staan, te lopen of te rennen. Dat benen alle kanten uit kunnen, dat ze snel en langzaam kunnen bewegen, tragisch en komisch. Dat je veel meer met je benen kan dan je denkt. Soms lijkt het wel of dove mensen uit twee delen bestaan: een soepel bovenlijf en een stijf onderlijf. Maar het voordeel is dat ze tenminste een soepel bovenlijf hebben! Bij horenden is vaak het hele lijf stijf!

En er is nog een verschil: dove mensen pakken het idee eerder op dat je vanuit een innerlijk ritme kan bewegen. Ze hebben over het algemeen een groter vermogen tot het onthouden van een ritmisch patroon. Dat komt omdat ze van het gevoel uitgaan en niet vanuit de muziek. En dat is precies de manier waarop ik wil werken. Niet vanuit de muziek die van buitenaf komt. Voor mij zit de muziek in de eerste plaats in de beweging. Iedere beweging die je maakt heeft een ritme. Soms kan je bijna de muziek van de beweging horen.

Bedankt voor de email. Ja, ik kom heel zeker op 3 december. Oh spannend. Ben heel nieuwsgierig of ik mag door.

Hoe ben je bij Handtheater terechtgekomen?

In april 2011 gaf ik me op voor Ritme, een proefproject voor *Moving Light*. Het was geweldig. Daarna kreeg ik een verrassend aanbod. Ik werd gevraagd als juniorprojectmedewerker voor *Moving Light*. Wat een kans! Ook Serhat Agacan werd als juniorprojectmedewerker door Handtheater gevraagd.

Wat trekt jou zelf aan in dans?

Ik geniet van de beweging en de expressie. Dat begon al in mijn kindertijd. Mijn moeder leerde mij om ritme te voelen. Zij danste en ik danste staand op haar voeten mee. Toen ik ouder was, ging ik naar turnen en daar kwam toen ook jazzballet. Dat vond ik geweldig. Ik wilde alleen niet vooraan staan, maar achter de anderen. Dan hoorden de anderen voor mij. Toen ik in Sint Michielsgestel naar school ging, hebben we net zo lang gezocht tot ik daar ook naar jazzballet kon. Op een gegeven moment kwam ik in contact met Handtheater. Ze hadden toen nog een theater bij de Kinkerstraat. We hebben daar met een groep danslessen gevolgd in verschillende stijlen. Later heb ik bij het New Artist Institute in

Wow. Ik ben zeer verbaasd dat ik niet kan geloven dat je me zou CHOOSE. ik dacht dat je zou de jeugd, die 13 tot 16 is CHOOSE, maar niet. Ja, natuurlijk, ik wil dat ook. Ik zal zeker komen op de 03 december!

Rotterdam gedanst. Daaruit is de eerste dovendansgroep voor Sencity ontstaan. Daaruit is de eerste dovendansgroep voor Sencity ontstaan. Uit die groep ontstond weer een nieuwe dovendansgroep Deaf on Point. Met Deaf on Point ben ik zelfs mee geweest op een cruise voor doven in de Caribbean. Heel bijzonder. Anderhalf jaar geleden ben ik begonnen met de opleiding Creatieve Therapie Beeldend. Het was opvallend dat in mijn schilderijen vanzelf dans en ritme weer naar voren kwamen. Ritme en beweging zitten gewoon in mijn lichaam.

Op 3 december geven Tracy, Serhat, Hanna en Maxi een intensieve training in het Doven Ontmoetings Centrum in Amsterdam. Zestien dove jongeren zijn daarvoor uitgenodigd. Uit die groep worden de dansers voor *Moving Light* gekozen. In het nieuwe jaar beginnen de repetities. Er komen ook dove gastdocenten, de Japanse choreografe Chisato Minamimura (een interview met haar verscheen eerder in W&G) en de Belgische regisseur Kurt Vanmaeckelberghe. De try-outs worden in april/mei verwacht. In augustus is een tweede repetitieperiode gepland en vanaf september gaat de voorstelling *Moving Light* op tournee. **WG.**